

۱) با استفاده از تعریف مشتق، مشتق تابع $f(x) = \sqrt{x-1}$ را در نقطه $x=5$ طول π

بدست آورید:

۲) مشتق توابع زیر را بدست آورید:

الف) $f(x) = (x^3 - 2x + 1)(x^3 + x)$

ب) $f(x) = \sqrt{x^3 + 2x^2 + 4}$

ج) $f(x) = \sqrt{\frac{x+2}{x+1}}$

د) $f(x) = \left(\frac{x^3+1}{x}\right)^2$

$$\Rightarrow \sqrt{x(x-1)} + (x^3 + 2x)$$

$$\Rightarrow (x + \sqrt{x})^2 \times \frac{1}{x}$$

۳) اگر $f(x) = -1$ و $f'(x) = 2$ و $g(x) = x^4$ و $g'(x) = -2$ باشد حاصل عبارات زیر را بدست آورید:

الف) $(fg)'(x) =$

ب) $\left(\frac{f}{g}\right)'(x) =$

ج) $(5f + 3g)'(x) =$

۴) دامنه مشتق پذیر توابع زیر را بدست آورید:

الف) $f(x) = \frac{1}{1 + \sqrt{x}}$

ب) $f(x) = \sqrt{1 - 2x}$

ج) $f(x) = \sqrt{9 - x^2}$

(۵) اگر $f(x) = \sqrt{x-1}$ و $g(x) = x^2 + 2x$ باشد
متنق $F \circ g$ را بدست آورید:

(۶) اگر $f(x) = \sqrt{x^2 - 3x}$ و $g'(x) = \frac{x+3}{x-1}$ و $F(x) = (g \circ f)(x)$ حاصل $F'(x)$
را بدست آورید:

(۷) معادله خط مماس بر منحنی $y = \frac{x}{x^2+4}$ در نقطه $(2, 1/2)$ بنویسید:

(۸) نقاط را روی منحنی $y = x^3 - 4x^2 + 3$ مشخص کنید که مماس بر منحنی در آن نقاط
افق باشد.

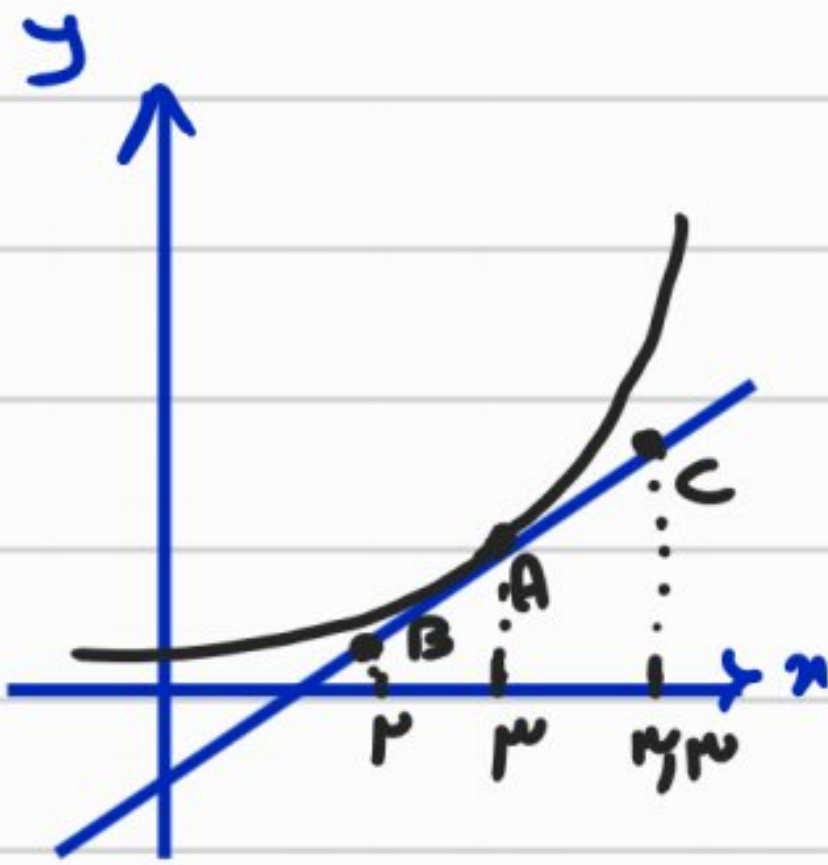
(۹) نشان دهید خط $x=2$ مماس قائم بر منحنی $f(x) = \sqrt{x-2}$ است.

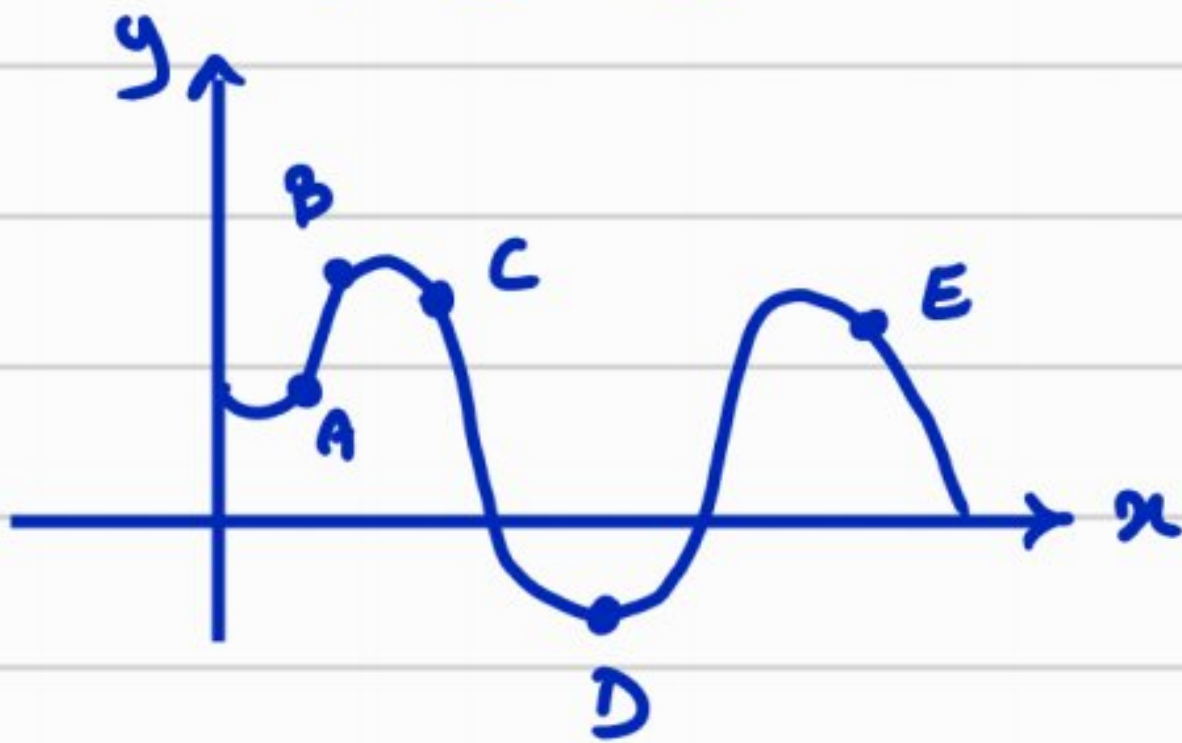

۱۰) نمودار تابع f به صورت زیر است اگر $f(2) = 2$ و $f'(2) = 1$ باشد

نقطه‌های A ، B و C را مشخص کنید:

۱۱) نقاط A ، B و C روی منحنی را از لحاظ شیب خط مماس از کوچک به بزرگ مرتب کنید

۱۲) اگر تابع $f(x) = \begin{cases} a\sqrt{x} + b + 2 & x > 1 \\ ax^2 + x + 2b & x < 1 \end{cases}$ مشتق پذیر باشد مقادیر a و b

را بدست آورید:

(۱۳) مشق بذریعہ تابع $f(x) = x|x-1|$ رادر $x=1$ برسر کنند:

(۱۴) مشق بذریعہ تابع $y = x^2 - 4$ رادر $x=2$ برسر کنند: پس معادلات نیم‌مایل را راست و صی در $x=2$ را بنویسید:

(۱۶) تابع $f(x) = \begin{cases} x-1 & x < 0 \\ x^2 & 0 \leq x < 2 \\ 2x & x > 2 \end{cases}$ را در نظر بگیرید:

الف) نمودار تابع f را رسم کنید:

ب) نشان دهید $f(0)$ و $f'(2)$ وجود ندارند.

ج) ضابطه تابع مشتق را بنویسید:

د) نمودار تابع f' را رسم کنید:

بانام و یاد خدا

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x) - f(a)}{x - a} = f'(a)$$

۱) بالساده از تعریف مشتق، مشتق تابع $f(x) = \sqrt{x-1}$ را در نقطه $x=5$ محاسبه کنید.
 $f(5) = \sqrt{4} = 2$

بدست آورید:

$$\lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x-1} - f(5)}{x-5} = \lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x-1} - 2}{x-5} \times \frac{\sqrt{x-1} + 2}{\sqrt{x-1} + 2} = \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x-1-4}{(x-5)(\sqrt{x-1}+2)}$$

$$f'(5) = \frac{1}{4}$$

۲) مشتق توابع زیر را بدست آورید:

الف) $f(x) = (x^m - x + 1)(x^m + x)$

$$f'(x) = (mx^{m-1} - 1)(x^m + x) + (x^m + 1)(mx^m - 1)$$

ب) $f(x) = \sqrt{x^m + 2x^m + 4} \rightarrow f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x^m + 2x^m + 4}} \times (mx^{m-1} + 2x^{m-1})$

ج) $f(x) = \sqrt{\frac{x+4}{x+1}} = \left(\frac{x+4}{x+1}\right)^{\frac{1}{2}} \rightarrow \frac{1}{2} \left(\frac{x+4}{x+1}\right)^{-\frac{1}{2}} \times \frac{1(x+1) - 1(x+4)}{(x+1)^2}$

$$= \frac{-1}{2\sqrt{\frac{x+4}{x+1}} (x+1)^2}$$

د) $f(x) = \left(\frac{x^m+1}{x}\right)^m \rightarrow m \left(\frac{x^m+1}{x}\right)^{m-1} \times \left(\frac{mx^{m-1} - 1(x^m+1)}{x^2}\right)$

$$= \frac{-2(x^m+1)}{x^m}$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{n(n-1)}{n^2-n}} \oplus (n^3 + 2n)$$

$$\frac{1}{\sqrt{n(n-1)}} \times (2n-1) + 3n^2 + 2$$

$$\Rightarrow (n + \sqrt{n})^3 \times \frac{1}{n} \xrightarrow{\text{عد}} (n + \sqrt{n})^3 \left(1 + \frac{1}{\sqrt{n}}\right) \times \frac{1}{n} + \frac{-1}{n^2} (n + \sqrt{n})$$

$$\frac{\text{عد}}{\text{عد}} \xrightarrow{\text{عد}} \frac{\text{عد}}{(\text{عد})^2}$$

۳) اگر $f(x) = -1$ ، $f'(x) = 2$ ، $g(x) = x^4$ ، $g'(x) = -2$ باشد حاصل عبارت زیر زیر را بدست آورید:

$$\text{الف) } (fg)'(x) = f'(x) \cdot g(x) + g'(x) \cdot f(x) = 2 \times x^4 + (-2) \times (-1) = 10$$

$$\text{ب) } \left(\frac{f}{g}\right)'(x) = \frac{f'(x)g(x) - g'(x)f(x)}{g^2(x)} = \frac{2x^4 - (-2)(-1)}{16} = \frac{4}{16} = \frac{1}{4}$$

$$\text{ج) } (5f + 3g)'(x) = 5f'(x) + 3g'(x)$$

$$5 \times 2 + 3 \times (-2) = 10 - 6 = 4$$

۴) دامنه مشتق پذیر توابع زیر را بدست آورید:

$$\text{الف) } f(x) = \frac{1}{1 + \sqrt{x-1}} \quad D_f: x > 1 \quad \text{مشتق پذیر} \quad D: x > 0$$

$$\text{ب) } f(x) = \sqrt{1-2x} \quad 1-2x > 0 \rightarrow -2x > -1 \rightarrow x < \frac{1}{2}$$

$$\text{ج) } f(x) = \sqrt{9-x^2} \quad 9-x^2 > 0 \rightarrow x^2 < 9 \rightarrow -3 < x < 3$$

(5) اگر $f(x) = \sqrt{x-1}$ و $g(x) = x^2 + 2x$ باشد
 مشتق $F \circ g$ را بدست آورید
 $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x-1}}$
 $g'(x) = 2x + 2$

$$(f \circ g)'(x) = f'(g(x)) \times g'(x)$$

$$= \frac{1}{2\sqrt{x^2+2x-1}} \times (2x^2+2)$$

(6) اگر $f(x) = \sqrt{x^2 - 3x}$ و $g(x) = \frac{x+3}{x-1}$ حاصل $F(x) = (g \circ f)(x)$
 $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x^2-3x}} \times (2x-3)$
 $g'(x) = \frac{x+3}{x-1} \Rightarrow g'(1) = \frac{4}{0} = \infty$
 $f(1) = \sqrt{1-3} = 2$
 $f'(1) = \frac{1}{2\sqrt{1-3}} \times (2-3) = \frac{1}{2\sqrt{-2}} \times (-1) = \frac{1}{2\sqrt{2}}$
 $F'(1) = g'(f(1)) \times f'(1) = \infty \times \frac{1}{2\sqrt{2}} = \frac{\infty}{2}$

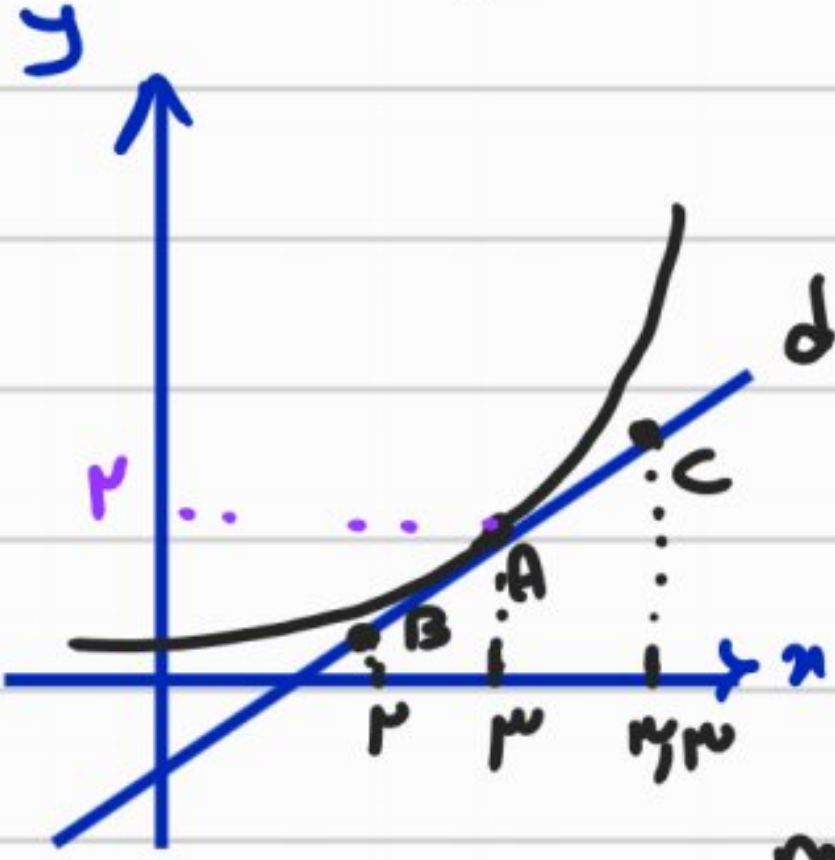
(7) معادله خط مماس بر منحنی $y = \frac{x}{x^2+4}$ در نقطه $(2, 0.125)$ بنویسید.
 $y' = \frac{x^2+4-2x^2}{(x^2+4)^2} = \frac{-x^2+4}{(x^2+4)^2} \rightarrow y'(2) = \frac{2}{100} = 0.02$
 $y = 0.02x + b \Rightarrow 0.125 = 0.02(2) + b \rightarrow b = 0.125 - 0.04 = \frac{1}{10} - \frac{2}{50} = \frac{10-4}{50} = \frac{6}{50} = \frac{3}{25}$
 $y = 0.02x + 0.12$

(8) نقاط را روی منحنی $y = x^3 - 4x^2 + 3x$ مشخص کنید که مماس بر منحنی در آن نقاط افقی باشد.
 $y' = 3x^2 - 8x = 0 \Rightarrow x=0$
 $3x(x-4) = 0 \Rightarrow x=4$
 گوییم خط مماس صاف است
 $f'(x) = 0$

(9) نشان دهید خط مماس قائم بر منحنی $f(x) = \sqrt{x-2}$ است.
 $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x-2}}$
 $f'(2) = \frac{1}{2\sqrt{2-2}} = \frac{1}{0} = \infty$
 $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x-2}} \times \frac{\sqrt{(x-2)^2}}{\sqrt{(x-2)^2}} = \frac{1}{2\sqrt{x-2}} = \frac{1}{0} = \infty$

۱۰) نمودار تابع f به صورت زیر است اگر $f(3) = 2$ و $f'(3) = 1$ باشد

نقطه‌های A ، B ، C را مشخص کنید:

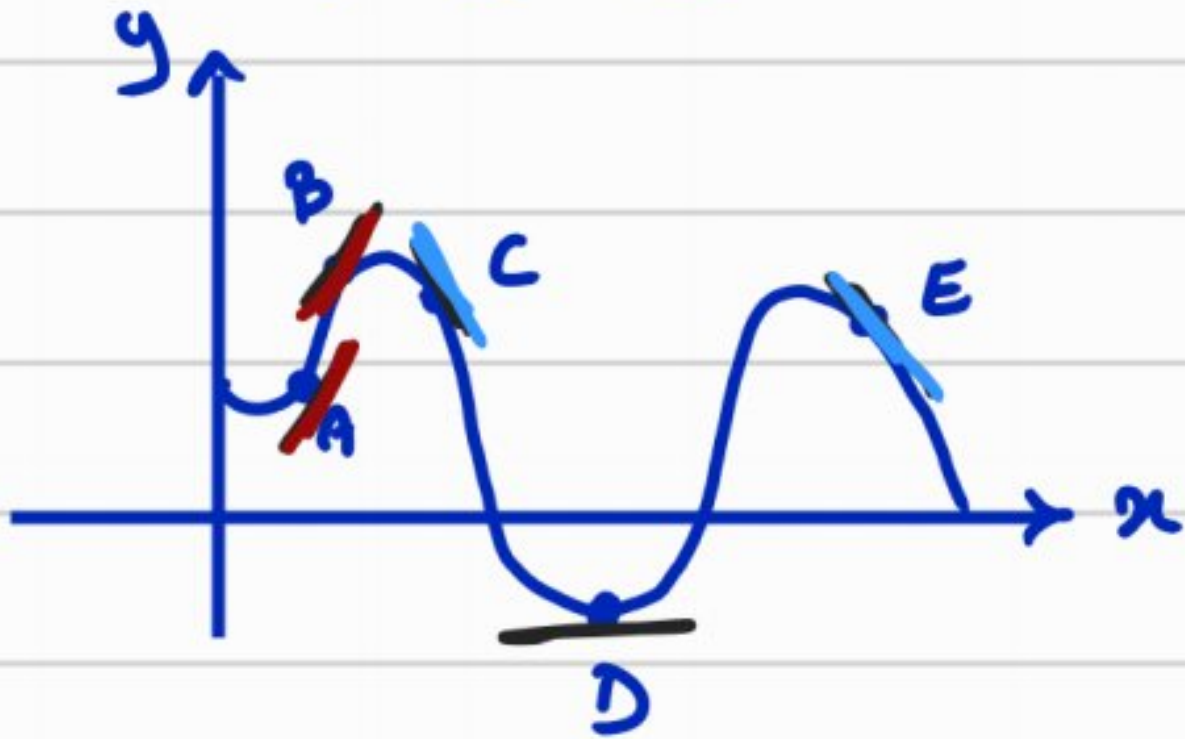
$$m_{AB} = \frac{f(A) - f(B)}{x_A - x_B} \rightarrow 1 = \frac{2 - f(B)}{\frac{3}{2} - 3}$$

$$f(B) = 2 - 1 = 1 \rightarrow B: (2, 1)$$

$$m_{AC} = \frac{f(C) - f(A)}{x_C - x_A} \rightarrow 1 = \frac{f(C) - 2}{\frac{3}{2} - 3} \rightarrow f(C) - 2 = 1 \rightarrow f(C) = 3$$

$C: (3, 3)$

۱۱) نقاط A ، B ، C ، D و E روی منحنی را از لحاظ شیب خط مماس از کوچک به بزرگ مرتب کنید

$$A > B > D > E > C$$

کسب رهنمون

$$a(x)^{\frac{1}{3}} \rightarrow a \times \frac{1}{3} \times x^{-\frac{2}{3}}$$

۱۲) اگر تابع $f(x) = \begin{cases} a\sqrt{x} + b + 2 & (x \geq 1) \\ ax^2 + x + 2b & (x < 1) \end{cases}$ مشتق پذیر باشد مقادیر a و b

$a = b = 1$

شرط پیوستگی

$$\begin{cases} x=1 : a\sqrt{1} + b + 2 = a + b + 2 \\ x=1^- : a + 1 + 2b \\ x=1^+ : a + b + 2 \end{cases}$$

را بدست آورید:

$$a + b + 2 = a + 1 + 2b$$

$$b - 2b = 1 - 2 \rightarrow -b = -1$$

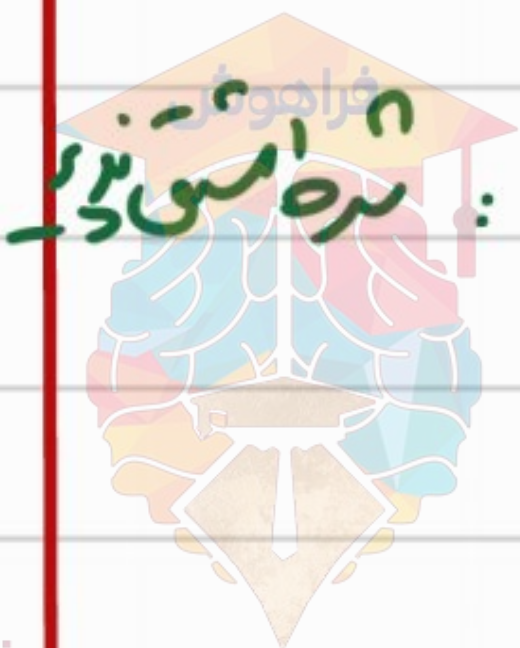
$$b = 1$$

$$\begin{cases} x=1 : 2a + 1 \\ x=1^- : \frac{a}{\sqrt{1}} \end{cases}$$

$$x=1$$

$$2a + 1 = \frac{a}{1}$$

$$2a + 1 = a \rightarrow a = -1$$

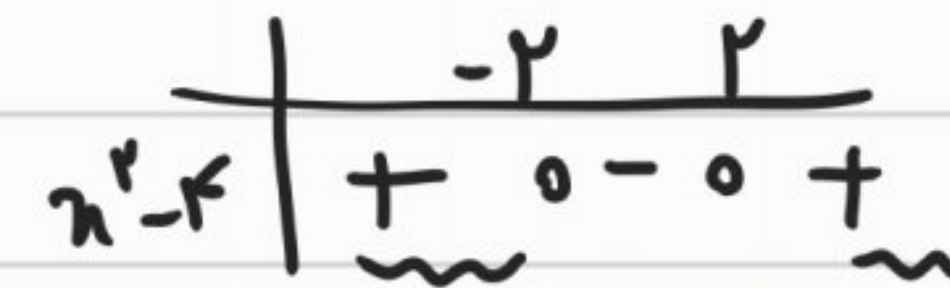
۱۳) مشتق پذیر تابع $f(x) = x|x-1|$ رادر $(x=1)$ برسر کنید :

$$f(x) = \begin{cases} x(x-1) & x > 1 \\ -x(x-1) & x < 1 \end{cases}$$

در $x=1$ پیوسته است $\rightarrow$ $\begin{cases} 0 \\ 0 \\ 0 \end{cases}$: شرط پیوستگی
 شرط مشتق پذیری : $\begin{cases} 2x-1 > 0 \\ 2x-1 < 0 \end{cases}$
 $x=1 \Rightarrow 2(1)-1 = 1 > 0$: مشتق پذیر است
 $x=1 \Rightarrow 2(1)-1 = 1 < 0$: مشتق پذیر است

۱۴) مشتق پذیر تابع $y = x^2 - 4$ رادر $(x=2)$ برسر کنید : پس معادلات نیم محال را $y = ax + b$

$$f(x) = \begin{cases} x^2 - 4 & x < -2 \cup x > 2 \\ -(x^2 - 4) & -2 < x < 2 \end{cases}$$

شرط پیوستگی : $\begin{cases} 0 \\ 0 \\ 0 \end{cases} \rightarrow \checkmark$
 شرط مشتق پذیری : $\begin{cases} 2x > 0 \\ 2x < 0 \end{cases}$
 $x=2 \Rightarrow 2(2) = 4 > 0$
 $x=2 \Rightarrow 2(2) = 4 < 0$
 نیم محال : $y = -4x + b'$
 $3 = -4(1) + b' \Rightarrow b' = +7$
 $y = -4x + 7$
 $d = 4x^2 + b \rightarrow b = -7$

۱۶) تابع $f(x) = \begin{cases} 3x-1 & x < 0 \\ x^2 & 0 \leq x \leq 2 \\ 2x & x > 2 \end{cases}$ را در نظر بگیرید :

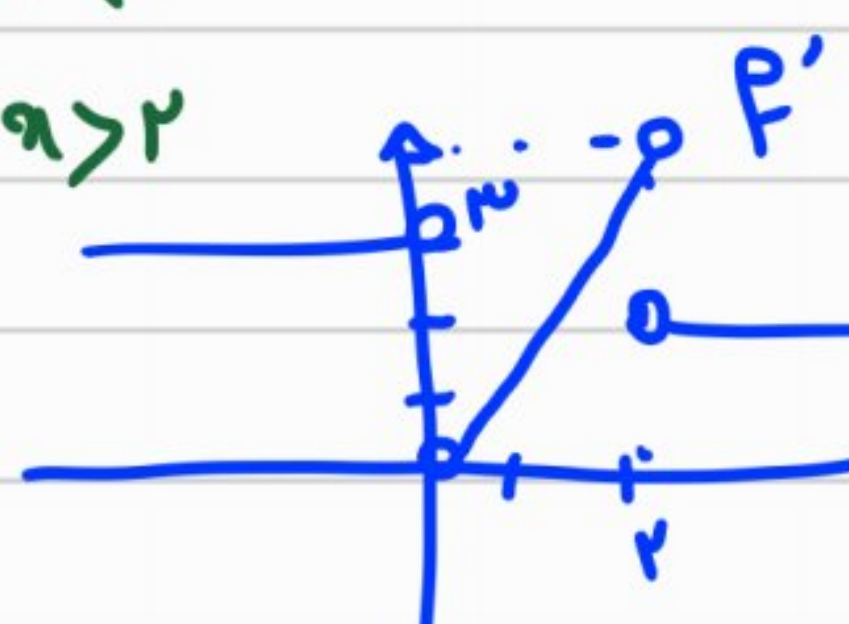
الف) نمودار تابع f را رسم کنید :

ب) نشان دهید $f(0)$ و $f'(2)$ وجود ندارند.

ک) پیوسته است و نیم محال را در $x=0$ و $x=2$ رسم کنید

د) ضابطه تابع مشتق را بنویسید :

$$f'(x) = \begin{cases} 3 & x < 0 \\ 2x & 0 < x < 2 \\ 2 & x > 2 \end{cases}$$

ه) نمودار تابع f' را رسم کنید :

